

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
110/20	Formannskapet	08.12.2020
02/21	Kommunestyret	07.01.2021

Fastsetting av planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel

Innstilling fra Formannskapet - 08.12.2020 - 110/20

I medhold av PBL § 11-13 fastsettes Planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel med følgende endringer:

Det legges en begrensning på vekst i tun-struktur ihht. Areal og transportplan for Akershus, på 10 – 20 prosent av nye boenheter.

Nye utredningstemaer Kapasitet i avløpsinfrastruktur

Vedlegg til planprogrammet.

Folkehelse rapport og folkehelseprofil fra Planstrategien vedlegges planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Formannskapet 08.12.2020:

Behandling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt som formannskapets innstilling til kommunestyret.

FSK- 110/20 Vedtak:

I medhold av PBL § 11-13 fastsettes Planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel med følgende endringer:

Det legges en begrensning på vekst i tun-struktur ihht. Areal og transportplan for Akershus,

på 10 – 20 prosent av nye boenheter.

Nye utredningstemaer
Kapasitet i avløpsinfrastruktur

Vedlegg til planprogrammet.
Folkehelse rapport og folkehelseprofil fra Planstrategien vedlegges planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Kommunestyret 07.01.2021:

Behandling:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

KST- 02/21 Vedtak:

I medhold av PBL § 11-13 fastsettes Planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel med følgende endringer:

Det legges en begrensning på vekst i tun-struktur ihht. Areal og transportplan for Akershus, på 10 – 20 prosent av nye boenheter.

Nye utredningstemaer
Kapasitet i avløpsinfrastruktur

Vedlegg til planprogrammet.
Folkehelse rapport og folkehelseprofil fra Planstrategien vedlegges planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Rådmannens innstilling:

I medhold av PBL § 11-13 fastsettes Planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel med følgende endringer:

Det legges en begrensning på vekst i tun-struktur ihht. Areal og transportplan for Akershus, på 10 – 20 prosent av nye boenheter.

Nye utredningstemaer
Kapasitet i avløpsinfrastruktur

Vedlegg til planprogrammet.
Folkehelse rapport og folkehelseprofil fra Planstrategien vedlegges planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Sammendrag:

I planstrategien for Lunner kommune, vedtatt mars 2020, ble det besluttet å revidere

kommuneplanens arealdel. 10. september 2020 besluttet kommunestyret å legge planprogrammet ut på høring. Det ble satt høringsfrist til 22. november. Det har kommet inn 14 høringsinnspill og 9 arealinnspill i høringsperioden. I tillegg har kommunen mottatt en rekke arealinnspill før denne høringen. Saksframlegget oppsummerer høringsinnspillene og hvordan disse blir ivarettatt.

Saksutredning:

Bakgrunn og sakshistorikk:

I planstrategien for Lunner kommune, vedtatt mars 2020, ble det besluttet å revidere kommuneplanens arealdel. 10. september 2020 besluttet kommunestyret å legge planprogrammet ut på høring. Det ble satt høringsfrist til 22. november.

Det har kommet inn 14 høringsinnspill og 9 arealinnspill i høringsperioden. I tillegg har kommunen mottatt en rekke arealinnspill før denne høringen.

Høringsuttalelse Byrådsavdelingen for byutvikling, Oslo, 22.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

<p>Lunner er en del av Hadeland-regionen i Viken fylke, men regnes også som en del av bo- og arbeidsmarkedsregionen Oslo. Rundt 40 prosent av de sysselsatte i Lunner kommune pendler sørover til Oslo-regionen og rundt 23 prosent pendler til Oslo. Lunner planlegger for befolkningsvekst, samtidig som det er relativt få lokale arbeidsplasser. Mye kan derfor tyde på at planlagt boligbygging vil være orientert mot at flere innbyggere i Lunner i framtiden vil pendle i retning Oslo.</p> <p>... Oslo bystyre vedtok 06.05.2020 Klimastrategi for Oslo mot 2030, der det blant annet fremgår at biltrafikken skal reduseres med 20 prosent innen 2023 og en tredel innen 2030, sammenliknet med 2015. Det er derfor avgjørende at Lunner kommune jobber med å tilrettelegge for at pendlingen kan skje med kollektivtransport fremfor personbiltransport.</p>	<p>Tas til orientering.</p> <p>Lunner kommune har mål i samfunnsdelen om å legge til rette for flere lokale arbeidsplasser. Samtidig er det rimelig å regne med at det meste av befolkningsveksten kommer i pensjonsalder. Det er dermed ikke grunn til å tro at veksten i hovedsak vil skape økt pendling. Snarere tvert i mot. Den planlagte veksten vil i beste fall vedlikeholde befolkningen i arbeidsfør alder.</p> <p>Tas til orientering</p> <p>Lunner kommune deltar bla. i Stor-Oslo nord samarbeidet, som blant annet jobber for å styrke Gjøvikbanen. Stor-Oslo nord jobber også for å utvikle RV4. Dette er en viktig korridor for kommunen, også mht. reisetid for reisende med buss som er viktig for arbeidstakere på østsiden av byen.</p>
<p>Oslo støtter Lunner kommunes fokus på og arbeid med fortetting rundt tettstedene og knutepunktene, noe som vil bidra til å redusere både bilavhengighet i hverdagen og bilbasert transport til Oslo. Det er også positivt at kommunen har definert utstrekning i antall</p>	<p>Tas til orientering</p>

<p>meter for hvert av de enkelte tettstedene Lunner, Roa, Grua og Harestua, i tråd med Oslo kommunes tidligere uttalelse... Det bør presiseres at utviklingen rundt de nevnte tettstedene også omfatter arbeidsplassvekst. Videre er Oslo kjent med at det vurderes mulighet for å utvide Ruters rutetilbud til Lunner. Det er derfor viktig å understreke betydningen av å planlegge areal i sammenheng med kollektivtransport, slik det går fram av den regionale planen for areal og transport i Oslo og Akershus.</p>	
<p>Lunner kommune foreslår å tillate utbygging av nye boenheter som underbygger tun-struktur utenfor prioriterte vekstområder. Selv om intensjonen bak forslaget er redegjort for, kan det gi utslag i ukontrollert boligvekst utenfor kommunens prioriterte tettsteder. Oslo kommune anbefaler derfor Lunner kommune om å begrense denne typen boligutvikling, og heller avgrense det til å gjelde vedlikeholdsvekst i lokalsamfunn utenfor de prioriterte områdene, slik dette er omtalt i den regionale planen for areal og transport i Oslo og Akershus.</p> <p>Ytterligere hytteutbygging i Lunner kan medføre økt trafikkbelastning til og fra Oslo. Oslo kommune slutter seg derfor til at kommunen anser egen planreserve hva gjelder fritidsbebyggelse som stor nok, og at det ikke inviteres til innspill om nye områder til slike formål.</p>	<p>Vedlikeholdsveksten det vises til i ATP'en for Akershus er langt høyere enn den veksten Lunner kommune har hatt de siste 20 årene. Vedlikeholdsvekst på 10 – 20 prosent vil kunne brukes som et styrende prinsipp i vekting mellom utvikling i og utenfor definerte tettsteder i Lunner. Dette foreslås innabreidet i planprogrammet.</p> <p>Innspill til fritidsboliger vil først realitetsbehandles dersom man lykkes med å ta ut områder med dette arealformålet av kommuneplanen.</p>

Høringsuttalelse Inger Johanne Wiese, 22.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

<p>... I forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel fattet kommunestyret i møte den 18. juni vedtak om at det ikke skulle inviteres til nye områder for fritidsformål i Lunner kommune...</p> <p>Bare tre måneder senere, 10. september vedtok imidlertid kommunestyret - nærmest på basis av et «benkeforslag»- at det skulle «inviteres til innspill på nye områder for fritidsformål i Lunner kommune». Dette vedtak er en helomvending i forhold til vedtaket i juni.... Vedtaket vil kunne åpne opp for store, nye hyttefelt og med betydelige negative konsekvenser for husdyrhold og beiteområder, urørt natur, friluftsliv og mulig nedbygging av LNF- områder</p> <p>Våre hovedsynspunkter tar utgangspunkt i vårt brev til</p>	<p>Vedtaket utgjorde ikke en helomvending, men at man ikke tillater å øke planreserven. I praksis innebærer det at man må finne områder som i dag er satt av til framtidig fritidsformål, og bytte disse med LNF arealer.</p> <p>Det planlegges ikke for</p>
---	--

<p>Lunner kommune av 20.mai d.: «Oppfordring til å begrense fremtidig hyttebygging i Mylla-området». Underskriverne viste til at man ikke var imot all hyttebygging, men mot store feltutbygginger i LNF-områder som nå ivaretar beiteretten, allemannsretten, biologisk mangfold og kulturminner.</p>	<p>ytterligere nedbygging av LNF-områder for fritidsboliger.</p>
<p>... vi vise til Fylkesmannen i Oslo og Vikens «Forventningsbrev» til kommunen der det bla påpekes at kommunen har særlig ansvar for følge opp nasjonal jordvernsstrategi. Dette innebærer at kommunen ikke må tillate tiltak som svekker mulighetene for å opprettholde beitedrift og landbruksvirksomhet... I tillegg skapes store sår i landskapet i mange år framover. Vi vil sterkt oppfordre kommunen til begrense utviklingen av slike store hyttefelt da det også rammer naturmangfoldet. I Forventningsbrevet er dette påpekt som et viktig element som må ivaretas. Vi forutsetter at Fylkesmannens forventninger hensyntas.</p>	<p>Landskap som konsekvensutredningstema ivaretar dette.</p> <p>Tas til orientering</p>
<p>Lunner kommune påpeker selv i kommuneplanens samfunnsdel at man skal legge til rette for friluftsliv, naturopplevelser og idrett. En omfattende hyttebygging vil kunne ødelegge naturopplevelser for mange og svekke muligheter for friluftsliv i mange generasjoner fremover. Det må være samsvar mellom kommunens samfunnsdel og arealplanen.</p> <p>Silingskriterier</p> <p>I planprogrammet er det lagt opp til at man skal ha såkalte silingskriterier som innebærer at forslag til arealbruk skal avvises dersom det bryter med ett eller flere av silingskriteriene. Vi vil foreslå at LNF- omradene rundt Mylla skal være ett av silingskriteriene for å unngå utbygging i områder som er særlig verdifulle, og at dette reflekteres i planprogrammet.</p>	<p>Det er flere av silingskriteriene som er aktuelle langs Mylla, som byggeforbudssonen langs vassdrag. Det legges ikke opp til at man tar i bruk nye arealer uten at man klarer å ta ut tilsvarende arealer andre steder. Å bruke LNF som silingskriterie vil undergrave potensialet som ligger i en revisjon av kommuneplanens arealdel.</p>

Høringsuttalelse Elin Børud, 22.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

<p>Planprogrammet viser til at kommunen primært ikke ser behov for å åpne opp for nye arealer til fritidsbebyggelse, men vil vurdere om det eventuelt er aktuelt å bytte ut arealer i planreserven, med andre. Det oppfattes som en fornuftig strategi, å ikke legge til rette for mer utbygging enn områdene tåler og det er marked for. Hytteeiere og fastboende ved Mylla har gitt uttrykk for sitt syn på dette i annen uttalelse, som jeg støtter. Det er viktig at arealpolitikken på dette området er forutsigbar.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<p>I den påfølgende konsekvensutredningen bør kommunen også rette stor oppmerksomhet mot hvordan resultatet av den utbyggingen som det legges til rette for i en revidert</p>	<p>Det er eksisterende planbestemmelser som styrer graden av</p>

plan, svarer til kommunens mål om å ta vare på naturkvaliteter og ikke forringer de verdier som i følge planprogrammet blir verdsatt i kommunen. Dette betyr blant annet, at det ikke bør vedtas felt i svært skrånende terreng og som uunngåelig medfører uheldige terrenginngrep. Det er ikke så mye hyttene i seg selv som er naturødeleggende, men byggingen av dem, fjerning av all vegetasjon for fremføring av veier og krav til tekniske anlegg.

I planprogrammet henvises det til en politikk som skal sikre arkitektonisk kvalitet på bygningsmassen. Tilsvarende bør kommunen stille landskapsarkitektoniske krav til opparbeidelse av veier og annen teknisk infrastruktur som plasseres i landskapet. I den grad de siste års omfattende fritidsbebyggelse spesielt rundt Mylla (som er mitt anliggende), har ført til reduserte naturkvaliteter, ser vi at kravet til stadig bedre kjørbare tilgjengelighet til hyttene og med standardkrav til veiopparbeidelse medfører irreversible terrenginngrep som heller ikke følges opp med tilstrekkelig re-etablering av vegetasjon som erstatning for ødelagt natur i byggefasen. I nylig utarbeidede reguleringsplaner for nye hyttefelt ved Mylla, er det stilt krav til utforming av selve bebyggelsen, men ikke til terrengforming, vern eller reetablering av vegetasjon eller skånsom veiopparbeidelse. Krav til tilgjengelighet for brannbil er eksempel på et hensyn som i praksis fører til resultater som ikke er i samsvar med kommunens intensjoner og mål om en varsomhet mht. naturinngrep. Dette poenget blir også særdeles viktig å ta hensyn til når kommunen i planprogrammet informerer om at en av utredningene som skal gjøres er å: «Vurdere bestemmelser knyttet til å kunne pålegge boliger og fritidsboliger påkobling til offentlig vann og avløp.» Et pålegg om at eksisterende fritidsbebyggelse skal kobles til offentlig vann og avløp, vil medføre enorme inngrep i eksisterende hytteområder som ble bygget ut på en tid hvor utbygging skjedde på en langt mer skånsom måte. Her er det viktig at kommunens planarbeid bidrar til at dette spørsmålet inngår i den samlede konsekvensutredningen slik at de miljømessige gevinstene av en oppkobling ikke vurderes uten å ta tilstrekkelig hensyn til de store belastninger gjennomføring av et slikt tiltak vil ha på: naturkvaliteter, landskapsverdier og den totale verdien av dette unike området for friluftsliv og rekreasjon. Dette gjelder både i stort og for nærområdet til hytter som gjennom generasjoner har tatt vare på og skjøttet de nære naturopplevelsene.

terrenginngrep som tillates i ny bebyggelse.

Tas til orientering.

Landskap som konsekvensutredningstema ivaretar dette.

Høringsuttalelse Naturvernforbundet i Gran og Lunner, 21.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

<p>... Det er spesielt to hovedområder Naturvernforbundet mener er viktig: Arbeidet med å sikre det biologiske mangfoldet, samt å redusere utslippene av klimagasser. Hvordan verden lykkes med det siste, vil påvirke vår mulighet til å oppnå det første – også her lokalt. Ødeleggelsen av uberørt natur og nedbygging av dyr og planters leveområder er som kjent en like stor trussel som klimaendringene. Vi mener Lunner kommune bør sette seg som mål å bli en «arealnøytral» kommune i løpet av planperioden. Dette betyr at nytt areal som avsettes til utbyggingsformål må erstattes av arealer som tilbakeføres til naturen. Viktige problemstillinger blir da hvordan en skal kompensere for matjord som forsvinner ved utbyggingen av rv4 samt videre hyttebygging.</p> <p>Vi vil også utfordre kommunen til å finne myrområder som kan reetableres, og som kan bidra både til økt biologisk mangfold samt binde karbon i jordsmonnet. Tiltaket kan også bidra til redusert flomfare.</p>	<p>Tas til orientering.</p> <p>Arealnøytralitet er et svært ambisiøst mål, spesielt med politiske ønsker om utvikling i kommunen. Lunner kommune fører arealregnskap ved større reguleringsplaner, og det vil bli ført arealregnskap ved revisjonen av kommuneplanens arealdel. Det må forventes at regionale myndigheter er restriktive mht. å ta i bruk nye arealer til byggeformål. Lunner kommune legger også til grunn at man må rasjonere med arealene.</p> <p>Lunner kommune er i gang med å vurdere om det er enkelte arealer som kan tilbakeføres til LNF.</p> <p>Tas til orientering</p>
<p>Ett av bærekraftmålene kommunen har valgt ut er «Ansvarlig forbruk og produksjon». Vi støtter kommunen i at dette er et viktig mål. Vi mener en i planprosessen må gå grundig inn på hvordan dette og andre miljømål skal oppnås i praksis, og hvordan effekten og resultatet av politikken skal måles. Miljøpolitikken må bli etterprøvbart, slik at vi kan se hvorvidt vi er på rett veg og følger planene våre. Norge har som mål å redusere klimagassutslippene med 50-55% innen 2030 (www. regjeringen.no, datert 11.11.2020) i forhold til 1990. Tatt i betraktning at utslippene fram til i dag har sunket lite, fordi vi ikke har fulgt planene våre, står vi nå foran en formidabel oppgave. Tenker vi lokalt, trenger vi en helhetlig og</p>	<p>Statlige planretningslinjer setter fokus på gangavstander og redusert transportbehov som et bærende element i arealplanleggingen og et viktig klimatiltak. Lunner har blant annet tatt følgen av dette ved å ha klare avgrensninger på tettstedene i kommunen.</p> <p>Tas til orientering.</p>

forpliktende planstrategi for å redusere behov for fysisk transport, varer og utbyggingsarealer. Vi mener at å ta var på miljøet er viktigere enn å legge til rette for økt vekst og utbygging for at folk skal trives og ville bo i Lunner også i framtida.

Høringsuttalelse Grua utviklingsforum, 21.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

I arealdelen er Grua sentrums tettsted målt med utstrekning på 900 meter - målt fra Myllavegen til Hadelandsvegen. Vi er ikke enige i hvordan målsettingen er satt og mener den må revurderes. Avstandsmåling på 900 meter er et veldig snevert mål slik vi ser det, når det er snakk om utviklingen. Dette mener vi er alt for lite da det er 3.6 kilometer fra Logna veien til Runddelen, etter Hadelandsvegen. Innenfor denne strekningen vil vi favne forventet utbygging i Hadelandsparken og utbygging Grua Nord. Det gjelder ikke minst skogsområdet sør for kirken, som lå inne for noen år tilbake til boligformål. I tillegg kommer Østhagen og Bergverket/Grua Hageby. Rundt 400 boenheter må vi regne med de neste årene, hvis prognosene slår til.

Utstrekningen på Grua ble satt i arealstrategien i forbindelse med kommuneplanens samfunnsdel. Revisjonen av kommuneplanens arealdel skal følge opp kommuneplanens samfunnsdel. Begrunnelsen for avgrensningen er å følge opp statlige planretningslinjer for konsentrert utvikling av tettsteder. Det skal legges opp til gangavstander og minimere behovet for bruk av bil. 900m er ikke tilfeldig valgt, da dette er vurdert som grensen for gangavstand. 900m omfatter det meste av dagens Grua og de fleste av planlagte utbyggingsområder. Hadelandsparken er innenfor denne avgrensningen, og er en plan som allerede er regulert. 900m omfatter også det meste av det som er vurdert som Grua nord, Østhagen og Grua Hageby.

Det er tre like store tettsteder her i kommunen – som alle må sees sammenheng. Vi mener Grua må komme inn på lik linje som Roa og Harestua. I tillegg må det belyses at transportbehovet når det gjelder mål med å redusere klimagassutslipp, er mindre her på Grua da de fleste utbygginger ligger i nær gangavstand til offentlig kommunikasjon - både buss og tog... Vi mener det må lages en reguleringsplan for sentrumsutvidelse på Grua, og med det, en regulerings plan av Grua sentrum. Det må tilrettelegges for investorer som vil etablere seg på Grua i fremtiden, og kanskje må det ofres noen eiendommer.

Tidligere utredninger viser at Grua er et av de «tetteste» tettstedene på Hadeland. Likevel har Harestua og Roa over lengre tid blitt pekt ut som tettsteden kommunen skal ha med sentrumsfunksjoner. For en kommune er det viktig å konsentrere innsatsen rundt færrest mulige steder, for å øke sjansene for å lykkes med sentrumsutviklingen.

<p>Med flere næringsbygg og nye boliger i tilknytning til matvarebutikkene, vil vi kunne gjøre sentrum mer kompakt og bli et helhetlig område.</p>	
<p>... «butikkbakken», grunn 67/5. Her er det muligheter til å skape et parkanlegg. Dette vil være med å stimulere til et vakkert og levende sentrum, ved å sikre dette arealet til en åpen trygg møteplass for både store og små beboere midt i hjerte av Grua. Området har et potensiale til å bli en park hvor man kan legge til rette for aking om vinteren med grillmuligheter og om sommeren en idyllisk møteplass for alle... Området ønskes omregulert til dette formålet.</p> <p>Ungdoms/eldreboliger. Det er også ytret ønsket fra befolkningen om å legge til rette for bygging av ungdoms- og eldre boliger, som kan kjøpes og eies av beboere. Til slike prosjekter, har Egil Waaia stilt sin eiendom 67/1 rett nord for Grua sentrum til disposisjon. Dette området har Egil Waaia, tinglyst råderett på. Ved overtagelse av eiendommen vil Egil Waaia, omregulere området til næring og bolig.</p>	<p>Innspillet vil bli vurdert som et arealinnspill.</p> <p>Eier av 67/1 har sendt et eget arealinnspill. Det er verdt å merke seg at det er store planreserver for boliger på Grua.</p>
<p>Boliger i Voldstadbakken. I Voldstadbakken ligger det en eiendom 67/723, klar til utbygging. Det er beboere i området og rundt om for øvrig sin fortvilelse over at dette området ikke har kommet videre i byggeprosessen. I dag blir det omtalt som «krateret» i Voldstadbakken. Det er påbegynt – men ikke sikret på noen måte og farlig for småbarn som leker, da krateret fylles med vann ved store nedbørs mengder. Eier har ved flere anledninger, sagt kommet med utsagn om byggestart, men ingenting skjer. 10 år har det vel stått slik. Her må kommunen ta grep. Generelt sett må det legges føringer i kommunen på en slik måte at når byggetillatelse er gitt og byggeprosessen fysisk har startet, så må det legges til grunn et ansvar hos utbygger om ferdigstilling av prosjektet. Det er generelt ikke ønskelig at påbegynte prosjekter som kommunen gir byggetillatelse til, blir stående som et faremoment og forstemmende sted av området.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<p>Vi har forståelse for at kommunen må ta hensyn til Fylkesmannens forventninger og hvilke føringer som skal til i kommunene. Ikke alle kommuner har et landskap som kan utformes kun fra et sted. Arealdelen må ikke lages slik at den legger hindringer for utviklingen på Grua eller andre steder i bygda. Den bør nettopp omfavne mulighetene. Vi må se framover med tanke på befolkningsveksten som vil komme. Med en arealplan som skal strekke</p>	<p>Tas til orientering</p>

seg fra 2020 – 2040, så ber vi Lunner kommune ta hensyn til dette i videre planarbeid.
Vi på Grua er også innbyggere i kommunen som ønsker, på lik linje med Harestua og Roa, å kunne utvikle Grua på en god måte.

Høringsuttalelse Grua utviklingsforum gruppe for forskjønning og bevaring (GU-FBV), 21.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

<p>Hva med vanlige innsjøer som ikke er vernet? Det er vel 100 m forbudsgrense her også? Dette bør skrives litt klarere.</p> <p>Hva med kulturminner som ennå ikke er fredet fordi man ikke var klar over disse da man i sin tid foretok registreringene? F.eks. gruver og skjerp i det avsatte hytteutbyggingsområdet ved Ristiraufjellet ved Sveastranda?</p> <p>Her bør vel Grua også inngå? Tettsted og trafikknutepunkt med både tog og buss gjennom sentrum.</p>	<p>Byggeforbudssonen er ulik avhengig av det er kalksjø eller annet type vassdrag. Kalksjøer har 100m, mens andre vassdrag har 50 meter.</p> <p>Automatisk fredede kulturminner har et vern uavhengig av om det er registrert. Dersom man for eksempel ved en utbygging oppdager et automatisk fredet kulturminne plikter man å stanse utbyggingen slik at funnet kan vurderes faglig.</p> <p>Harestua og Roa har vært prioriterte tettsteder for sentrumsutvikling i lang tid. Grua har status som tettsted i Lunner, som fortrinnsvis skal utvikles som boområde. Dette betyr ikke at man ikke kan utvikle en tettstedskjerne, som Grua torg og den lokale matbutikken. Det skal likevel ikke planlegges for omfattende detaljhandel og andre sentrumsfunksjoner.</p>
<p>Foreslår å tilbakeføre hytteutbyggingsområdet ved Ristiraufjellet ved Sveastranda, som følge av konflikt med gamle skjerp og gruver.</p> <p>Flere av de planlagte, og urealiserte områdene for hytter ved Mylleområdet bør også vurderes tilbakeført til LNF områder pga hensyn til viltbestander og naturmangfold generelt. Vi kan ikke se at det blir så mye mer trivsel for Lunnere innbyggere av at det bygges en masse hytter rundt om i skogen. Veldig mange liker skogen som LNF-område. Det Jevnaker har satt i gang i vestenden av Mylla er nok hyttebygging i området.</p>	<p>Det vil bli sendt henvendelser til en rekke grunneiere som har urealiserte byggeformål på sine eiendommer. Den aktuelle eiendommen vil få en slik henvendelse. Svarene på disse henvendelsene vil bli gjenstand for politisk behandling.</p>
<p>Klima bør stå som eget tema under natur og miljøressurser og ikke blandet sammen med energi. Kraftutbyggerne bruker en sånn sammenblanding aktivt for å bygge ut</p>	<p>Klima er et bærende element i store deler av kommuneplanarbeidet, og understøttes bla. av at kommunen følger statlige planretningslinjer om</p>

<p>mer vannkraft og vindkraft, noe som ofte går ut over naturmiljø.</p> <p>Arealtiltaktenes betydning for områdets karbonbudsjett bør utredes som et eget fast punkt. Å ta hull på naturområder medfører ofte store klimagassutslipp ved at humussjiktets organiske materiale oksideres til CO2 ved økt eksponering for oksygen, en følge av graving, drenering og masseforflytninger.</p>	<p>tettstedsutvikling, hvor det bla. legges til rette for konsentrerte tettsteder med gangavstander. Arealforvaltning har en viktig rolle i det langsiktige klimaarbeidet. Det eneste stedet det står i forbindelse med energi er som utredningstema under konsekvensutredninger. Klimavirkninger vil bli vurdert i denne sammenheng. Det er ikke planlagt en konkret vurdering av størrelsen på klimautslippet i forbindelse med revisjonsarbeidet. Det er for mange ukjente på dette planleggingsstadiet til å gi meningsfulle beregninger/Det er ikke satt av ressurser til slike beregninger.</p>
<p>Det står ikke noe om hvem som skal utføre disse konsekvensutredningene. Hvis det er utbygger selv, er det lett å skrive liten på alle punktene og få en lav konsekvens-score. Det bør være et krav om at disse utredningene gjøres av et faglig kompetent og uhildet firma.</p>	<p>Konsekvensutredningene gjennomføres i hovedsak av Lunner kommune.</p>

Høringsuttalelse Lunner jeger og Fiskeforening v/ Dag Berge, 21.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

<p>... Vi er redde for at våre interesser blir borte i kriteriene friluftsliv og naturmangfold. Vi kommer ikke en gang på papiret etter så altomfattende kriterier. Vi vil derfor ha konkretisert våre interesser mer.</p> <p>Kriterieforslag 1: Arealinngrepenes betydning for viltbestander og utøvelse av jakt Vi er sterkt bekymret for all hyttebyggingen som nå skjer, og er planlagt nord og vest for Mylla. Skogsfuglen skyr områder med bebyggelse og medfølgende menneskelig aktivitet, og mange andre viltarter er også negativt berørt av hytteutbygging. Det er lite skogsfugl i disse områdene nå, og det begynner å bli praktisk vanskelig å utøve jakt her. Hvis alle de planlagte hyttefeltene som står på plankartet 2013-2024 blir utbygd, blir det helt umulig å drive jakt her, og heller ikke særlig interessant da mange bestander vil bli sterkt redusert gjennom fragmentering av biotoper. Vi synes det er en god ide, som nevnes i høringsutkastet, å ta ut hyttefelter som ikke er realisert. Dette bør settes opp i planprogrammet som et aktivt kriterium: Kan enkelte av de urealiserte hytteområdene tas ut av</p>	<p>Det er lagt begrensninger på innspill på fritidsboliger, da kommunestyret har foreslått å ikke øke planreserven for fritidsboliger. Det har så langt vært en ønsket utvikling å få realisert områder som er satt av til framtidige fritidsboliger. Dette innebærer at om enkelte hyttefelt blir tatt ut så åpner dette trolig for andre innspill til arealbruk med dette formålet.</p>
---	---

<p>eksisterende plankart, og ikke bare automatisk overføres til det nye. Siden kommuneplanen rulleres hvert 5. år, er det ingen umulighet å få felter inn igjen, om en grunneier får helt konkrete ønsker om utbygging.</p> <p>Alle innspill om naturinngrep i skogsområdene burde vært vurdert etter kriterier om effekter på viltbestander og praktisk utøvelse av jakt.</p> <p>Bestandsvurderinger bør gjøres separat for skogfuglbestand, harebestand, rådyr og elg.</p>	
<p>Kriterieforslag 2: Arealinngrepenes betydning for fiskebestander og utøvelse av fiske</p> <p>Hytteutbygging med full sanitær standard fører alltid med seg forurensende utslipp. Disse er særlig skadelig for rentvannsarter som ørret og røye. Røya tåler ikke varmt vann, så den må ned i dypet på varmsommeren. Med økende forurensning blir det fort for lite oksygen i dypvannet om sommeren. Ørreten er avhengig av bekker for å formere seg. Utbygging fører ofte til utgravinger av bekkeløp, vandringssperrer i form av kulverter, forurensning ved utlippslakkasjer, etc. Ørretens oppvekstforhold blir ofte skadelidende. Likeledes blir ofte store deler av vassdragsnaturen mindre tilgjengelig for fiskere hvis det er mye hytter i et område. Den gode naturopplevelsen forsvinner.</p> <p>Kriterieforslag 3: Arealinngrepenes betydning for klimagassutslipp.</p> <p>Kommunen har som et av sine hovedmål å redusere klimagassutslippene. Nyere forskning har vist at "å ta hull" på et naturområde kan resultere i store klimagassutslipp. Graving, grøfting, vegbygging, masseom plasseringer, etc. medfører at markas humussjikt eksponeres for oksygen i langt større grad enn tidligere. Humussjiktets organiske materiale oksideres til CO₂ som diffunderer ut i luften. Inngrep i</p>	<p>Inngrep i bekker og vassdrag er regulert med eget lovverk, og bør ha relativt god beskyttelse. Utslipp av avløpsvann er et generelt fokusområde i kommunen, hvor det brukes betydelige ressurser på å hindre utslipp. Her har man bla. klart å heve vannkvaliteten i Mylla de siste 10 årene. Det er i kommuneplanen byggeforbudssone i nærheten av vann og vassdrag, som i utgangspunktet skal sikre allmenn ferdsel langs vann. Man kan likevel ikke rive eksisterende og eldre hytter for å sikre fri ferdsel. Håndheving av forbud mot gjerding ved fritidsboliger kan være et relevant virkemiddel. Man må veie opp de positive sidene av oppkoblingen av eksisterende hytter til offentlig VA-nett mot inngrepet det vil medføre. Tas til orientering</p>

myrlendt terreng fører til store utslipp. Et naturlig skogsområde fanger CO2, mens et nytt hytteområde vil lekke CO2 i mange 10-år, kanskje flere hundre år. Et varmere klima gjør livsvilkårene vanskeligere for fiskearter som ørret og røye, og for viltarter som skogsfugl. Det vil bli fremvekst av parasitter som hjortelusflue, flått, m.fl. I tillegg vil det blir mer innvandring av varmekjære viltarter som villsvin.

Høringsuttalelse Håkon Kristiansen /v Grua invest AS, 21.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

... vi stiller vi oss undrende til at planen ikke omfatter tettstedet Grua som et ønsket fortetningsområde. Grua har for tiden en svært sterk bo- og næringsmessig utbygging ved at det er 400/450 boliger under utvikling. Grua har videre egen næringspark (Hadelandsparken og Hadelandsporten) der det legges til rette for utbygginger og industriutvikling. Det blir derfor etter vår oppfatning feil å begrense Arealplanfokuset på Harestua og Roa alene. Ut fra infrastrukturen i bygda mener vi det må være næringslivsmessig korrekt å sentrere utviklingen i utvalgte områder langs rv4. I erkjennelse av Arealplanens sentrale funksjon som utviklingsverktøy mener vi også at kommunen har et ansvar for å fordele ressursene så rettferdig blant innbyggerne som det er realistisk å oppnå. Det fremstår derfor uheldig at ikke Grua utgjør del av kommunens satsingsområder.

Lunner kommune har en åpenbar utfordring i å identifisere virksomheter som kan ha interesse i å etableres seg i kommunen fordi den ligger et stykke fra større sentra samt heller ikke langs nasjonal stamvei, - industriutvikling krever nærhet til transport og kompetent arbeidskraft. Kommunen må derfor synliggjøre at «Roakrysset», som bare ligger 5 minutter fra Grua, er et sentralt Østlandsknutepunkt mellom Oslo-Gjøvik-Hønefoss og Gardermoen. Kommunens viktigste utviklingsverktøy ligger derfor nettopp i utbygging – hvoretter den i

Tas til orientering.

Lunner kommune har en arealstrategi som avklarer rollen til de ulike tettstedene i Lunner. Denne rollefordelingen har ligget klart over lengre tid, og er ikke ny i dette planprogrammet. Harestua og Roa skal utvikles med sentrumsfunksjoner. Det er likevel slik at man vil forsøke å underbygge tettstedskjerner på Lunner og Grua, i samsvar med statlige planretningslinjer. Dette innebærer blant annet å prioritere matbutikker og andre tettstedsfunksjoner sentralt i tettstedet.

Arealstrategien legger for øvrig opp til at kommunen skal utvikle relevante næringsarealer, særlig i tilknytning til Rv4, som inkluderer hadelandsparken.

Tas til orientering

<p>arealdisponering må fokusere på at utbyggingen i seg selv gir samfunnsmessige gode ringvirkninger. Vi er derfor helt enig i planens uttalte mål om å styrke nærings- og boligutviklingen.</p>	
<p>Det er imidlertid ingen tvil om at utvikling av fritidsboliger også er et viktig virkemiddel for kommunen. Det tør være tilstrekkelig å vise til det utbyggingen på Lynga har tilført næringsdrivende og handelsstanden i Gran.</p> <p>Lunner kommune har det fortrinnet at området er en velkjent fritidsdestinasjon for østlandsområdet – hvor særlig Mylla trekkes frem som område for både vinter- og sommeraktiviteter - og som har et merkenavn som nok er sterkere enn Lunner. Dette også fordi området er et av de nærmeste rekreasjonsområdet for Oslos befolkning.</p> <p>En fortetning utenfor, men inntil, markagrensen synes å være helt i tråd med statlige intensjoner. Den senere utviklingen vil nok også medføre at det kan bli et ønske om å bevege seg mer ut fra bysentra – noe som den teknologiske utviklingen rent faktisk har muliggjort.</p> <p>Vi er imidlertid helt enig i utkastets kommentar om at kommunen har store områder som i lang tid har vært regulert til hytteformål, men hvor grunneiere viser liten interesse i utbygging, og nærmest benytter områdene sine som en sparebøsse.</p> <p>Vi mener det er uheldig. Utbygging av hytter vil tilføre det lokale næringslivet verdifull aktivitet – som vil spre lokal optimisme. Optimisme regnes for å være et av de sterkeste virkemidler for suksessfull utvikling av områder.</p> <p>Vi er derfor enig i kommunens signaler om at "døde" arealer som er avsatt for hyttebygging tas ut av områdeplaner og så langt det er mulig «dereguleres» til fordel for områder hvor kommunen kan benytte utbyggingsavtaler for å sikre gjennomføring av planvedtak om aktiv utbygging av hytteområder.</p>	<p>Lunner kommune har en planreserve på over 260 fritidsboliger, som står urealisert, som må anses som betydelig. Med denne bakgrunnen har kommunestyret i planprogrammet besluttet at planreserven ikke skal økes. Eventuelle initiativer må derfor sees i sammenheng med at kommunen henvender seg til grunneiere om hvorvidt de har konkrete planer om å realisere sine planer.</p> <p>Tas til orientering</p>
<p>Eksempelvis kan søkes etablert et regime der kommunen i arealplanen avsetter areal der den gjennom utbyggingsavtale gir utbyggingsaktør rett til utvikling av et begrenset område og da med vilkår om at med mindre grunneier/utbyggingsaktøren oppfyller krav om etablering av infrastruktur og fremdrift forøvrig innen forutsatte frister, gis vedkommende</p>	<p>Det er ikke mulig å blande utbyggingsavtaler og å sette av områder til framtidig bebyggelse i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel. Utbyggingsavtaler skal som oftest sikre gjennomføring av en reguleringsplan, mens</p>

<p>aktør/grunneier ikke tillatelser til å utvikle nye områder. For å sikre fleksibilitet og naturlig utvikling, bør det videre i planen åpnes for at aktør under tilsvarende fremdriftsvilkår kan «veksle» inn regulert område med område som er mer egnet til umiddelbar utbygging. Det kan dermed oppnås en viss dynamikk i en hvilende tomtebank.</p> <p>Uansett mener vi at det er viktigere å tilføre næringslivet den aktivitet og positivitet som følger av utbyggingsaktivitet i rekreasjonsområder enn å låse arealer fra utvikling uansett formålet med dette – Det fremstår lite hensiktsmessig å straffe næringslivet fordi det er lokal tradisjon for å la regulerte områder ligge uten utvikling. Dette uaktet det forhold at det uansett fremstår lite rettferdig å hindre den grunneieren som har til hensikt å aktivt utvikle sitt område, fordi det er andre grunneiere som har opptrådt uten lojalitet til en regulerings formål, nemlig utvikling.</p> <p>For å sikre felles interesser blant kommunebaserte utviklere for å oppfylle Arealplanens intensjoner, bør den inneholde føringer for arealfleksibilitet. Dersom følgelig Arealplanen gir føringer om ønsket aktivitet innen et område, bør det være åpning i planen for at grunneier som medvirker til oppfyllelse av Arealplanens intensjoner ved å stille arealer/rettigheter til disposisjon for dette, bør kunne «honoreres» gjennom samtykke til utbygging av andre områder selv om slik utvikling ikke ligger i planens kjerne.</p>	<p>revisjon av kommuneplanens arealdel ligger på et langt tidligere planleggingsstadium.</p> <p>Tas til orientering</p>
<p>Samfunnet er i stadig raskere utvikling på alle felt. Det er derfor viktig at Arealplanen er fleksibel i sitt innhold og ikke er egnet til å hindre en utvikling som det ellers vil være bred enighet om å følge. Det foreslås altså ikke at det gis forhåndstilsagn for reguleringer, men utelukkende at Arealplanen, grunnet dens varighet, formuleres på en slik måte at den ikke er hindrende for reguleringer kommunen måtte ønske under planens levetid.</p>	<p>Arealplaner er langsiktige planer, som skal ivareta samfunnssikkerhet og skape forutsigbarhet for innbyggere/næringslivsaktører. Arealplaner er viktige arenaer for medvirkning med regionale aktører og andre med interesse i utviklingen. Flexibilitet kan ikke gå på bekostning av de hensynene plan og bygningsloven ivaretar. Det er i utgangspunktet tiltakshaver som må foreslå planer som har innebygget en slik fleksibilitet, men dette forutsetter at man lykkes med å ivareta de nevnte</p>

Høringsuttalelse Viken fylkeskommune, 20.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

<p>.... Vikenfylkeskommune mener det er et fornuftig grep å bygge på tidligere kunnskaper og erfaringer. Lunner kommune har begynt et godt arbeid med å innarbeide og legge til grunn FNs klimamål for kommuneplanarbeidet...</p> <p>Kommunal planlegging er viktig for å begrense energiforbruk og klimautslipp fra transportsektoren og fra endret arealbruk. Alle beslutninger om lokalisering og utforming av næringsvirksomhet, boliger, infrastruktur og tjenester påvirker energiforbruk og utslipp i lang tid fremover. Regjeringen legger vekt på kommunenes rolle i å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling. Kommunenes arealplanlegging må bidra til å nå målene om reduserte klimagassutslipp.</p>	Tas til orientering
<p>Planprogram Et planprogram er ment for å styrke medvirkningen i de tidlige fasene av planarbeidet og skal bidra til en målrettet og forutsigbar planprosess. Planprogrammet skal være grunnlag for planarbeidet, det vil i praksis si en arbeids-, utrednings- og medvirkningsplan for arbeidet med kommuneplanens arealdel. Lunner kommune har utarbeidet et helhetlig og oversiktlig planprogram som gjør rede for sentrale utviklingstrekk og problemstillinger i kommunen. Viken fylkeskommune synes det er positivt at Lunner kommune i sitt forslag til planprogram viser til sentrale nasjonale og regionale føringer. Ved å inkludere disse føringene tidlig i prosessen vil de kunne bidra med viktige premisser for hvordan kommuneplanens arealdel skal utarbeides og bindes sammen til et helhetlig plandokument. Viken fylkeskommune etterlyser en folkehelseprofil i planprogrammet som viser statistikk over befolkningsutvikling, levekårsdata, bosettingsstruktur, behovsindeks for omsorg og pleie.</p> <p>Barn og unges interesser i planleggingen Viken fylkeskommune viser til Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen som viktige føringer i planarbeidet. Disse retningslinjene er fastsatt av</p>	<p>Ivaretas. Folkehelseprofil ligger til grunn for planstrategien.</p> <p>Folkehelseprofil og folkehelseprofil fra Planstrategien legges ved planprogrammet.</p> <p>Ivaretas av ungdomsråd og barnas representant.</p>

<p>Miljøverndepartementet som en del av den norske tilretteleggingen for å oppfylle forpliktelsene i FNs barnekonvensjon. Formålet er å sikre barn og unges interesser og oppvekstmiljø. Vi anbefaler at kommunen legger dette til grunn i det videre arbeidet med kommuneplans arealdel.</p>	
<p>Universell utforming Viken fylkeskommune viser til prinsippene om universell utforming. Dette er forhold som det må redegjøres for i saken og som må sikres fulgt opp gjennom bestemmelsene. Universell utforming er viktig som et ledd i å tilby området som kan brukes av så mange mennesker som mulig på en likeverdig måte. Hensikten er å oppnå like muligheter til samfunnsdeltakelse og å motvirke diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne. Vi viser til Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne.</p>	<p>Ivaretas av TEK og gjeldende kommuneplanbestemmelser. Disse bestemmelsene vil bli videreført/forbedret. Krav til universell utforming følges opp i arbeidet med reguleringsplaner og i byggesak.</p>
<p>Areal og transport Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging (SPR-BATP) sier at kommunenes arealplanlegging skal bidra til å redusere klimagassutslipp og tilrettelegge for økt bruk av gange, sykkel og kollektiv som transportform. Retningslinjene innebærer en forventning om at kommunene gjennom sin planlegging avgrenser byggesonen, utvikler kompakte byer og tettsteder og konsentrerer framtidig utbygging rundt kollektivknutepunkt. Kommuneplanens arealdel er det viktigste verktøyet Lunner kommune har for å bidra til det nasjonale målet om nullvekst i veitrafikken. Viken fylkeskommune ser positivt på at Lunner kommune har vedtatt en arealstrategi som er førende for arbeidet med kommuneplanens arealdel, og at det er utviklet silingskriterier for arealinns spill der premissene for arealutviklingen er ytterligere presisert. I tråd med nasjonale føringer er det lagt vekt på fortetting i avgrensede tettsteder, prioritering av boligområder innenfor gangavstand til eksisterende tettstedskjerner og tilknytning til eksisterende infrastruktur. Kommunen har intensjon om å gå gjennom arealreservene for å se på muligheten for å tilbakeføre arealer til LNF-formål. Viken fylkeskommune tror dette er et viktig grep som kan bidra til å innrette sterkere mot ønsket</p>	<p>Ivaretas i planprogrammet og følger av arealstrategien i kommuneplanens samfunnsdel.</p> <p>Dette er premisser og utfordringer som er med i planarbeidet.</p>

arealutvikling.

Viken fylkeskommune støtter i hovedsak de føringene kommunen er kommet til, og forutsetter at tettstedsavgrensningene, «bygdagrensa» og silingskriteriene følges konsekvent i det videre arbeidet med kommuneplanens arealdel. For tettsteder med en vid avgrensning, som Harestua, er det av stor betydning hvordan det prioriteres innenfor

tettstedsavgrensningen for å bygge opp under målende om at det skal være gangavstand til tettstedskjernen og kollektivknutepunkt fra nye boliger. Det kan med fordel utvikles føringer for prioritering av fortetnings- og utbyggingsprosjekter innenfor tettstedet. Vi oppfordrer Lunner kommune til å jobbe videre med å definere hvordan samordnet bolig-, areal-, og transportplanlegging skal følges opp i kommunen, herunder prinsipper for lokalisering av detaljhandel og næringsvirksomhet.

Roa sentrum

I henhold til den vedtatte arealstrategien for Lunner er Roa et av to prioriterte tettsteder i kommunen som skal videreutvikles med sentrumsfunksjoner og fortettede boligområder. De seinere årene har Roa sentrum hatt en nedgang i sentrumsfunksjoner og aktivitet, mens det har vært tilrettelagt for vekst i tilbud og virksomheter på Harestua.

Viken støtter kommunens pågående arbeid med å utvikle en områdeplan for Roa som vil danne grunnlag for et livskraftig og attraktivt tettsted med et levende og tydelig definert sentrum preget av forretninger, næring, boliger og møteplasser. Vi anser det som hensiktsmessig at eldre reguleringsplaner på Roa erstattes av en helhetlig plan som er i tråd med gjeldende nasjonale føringer og bygger opp under langsiktige mål for areal, transport og mobilitet.

Nye infrastrukturiltak

Viken fylkeskommune gjør oppmerksom på at vi ikke har investeringsmidler til infrastrukturiltak som følge av kommunale planer. I den grad kommuneplanens arealdel legger til rette for arealbruk som vil kreve utvikling av infrastruktur-/samferdselstiltak, må kommunen sørge for at infrastrukturiltakene blir sikret og gjennomført gjennom rekkefølgebestemmelser. Det er viktig at man fortetter i områder hvor man i størst mulig grad kan bygge opp under eksisterende

Tas til orientering

Tas til orientering

<p>infrastruktur og hvor det dermed ikke er behov for ny og kostbar infrastruktur.</p>	
<p>Fv. 12 Muttastien–Sveakryssset Tilbud til myke trafikanter i form av fortau langs denne traseen er ferdig regulert i detaljreguleringsplan vedtatt 6. juni 2017. Reguleringsplanen omfatter også tiltak for å utbedre veibanen på strekningen. Gjennomføring av prosjektet var prioritert i handlingsprogrammet til Oppland fylkeskommune for 2021. Som vi tidligere har kommunisert overfor Lunner kommune tar Viken sikte på å følge opp dette prosjektet gjennom kommende handlingsprogram.</p> <p>Forholdet mellom kommuneplanen og veiloven I gjeldende kommuneplan for Lunner er veiene i kommunen vist med holdningsklasse (A–E) i plankartet, og holdningsklassene er definert i kommuneplanens bestemmelse § 1.7. Vi opplyser om at Viken fylkeskommune planlegger et arbeid med å gjennomgå fylkesveinettet med henhold til funksjonsinndeling ut fra veienes funksjon i en regional sammenheng. Et slikt arbeid kan få betydning for kommuneplanen som kommunens overordnede styringsverktøy og Vikens innspill ved framtidige kommuneplanrullinger.</p>	<p>Tas til orientering</p> <p>Tas til orientering</p>
<p>Byggegrense mot fylkesvei På grunnlag av klassifiseringen av veisystemet gjengitt i kommuneplankartet og § 1.7 til kommuneplanens arealdel, er det i kommuneplanens bestemmelse § 1.8 fastsatt differensiert byggegrense knyttet til veier i ulike holdningsklasser. Dette gir kommunen hjemmel til å fatte vedtak om dispensasjon fra byggegrense mot vei etter plan og bygningsloven, med Viken fylkeskommune som høringspart i dispensasjonssaker langs fylkesvei. Viken legger til grunn at bestemmelsen videreføres i ny kommuneplan.</p> <p>Vedtak etter plan- og bygningsloven/avkjøringstillatelse I gjeldende kommuneplan er det lagt opp til at kommunen kan vurdere bl.a. bruksendring og dispensasjoner/tiltak i LNF-områder dersom det først er gitt avkjøringstillatelse fra offentlig vei for tiltaket. Vi viser bl.a. til § 2.2.4.3 om bruksendring fra fritidsbebyggelse til bolig og retningslinjene for dispensasjonspraksis pkt. 2. om etablering av nye boligtomter og bebyggelse i LNF-</p>	<p>Tas til orientering</p> <p>Tas til følge og vil innarbeides i forslag til kommuneplanbestemmelser.</p>

områder og pkt. 4 om etablering av fritidsboliger i LNF-områder. Dette forutsetter at veimyndigheten fatter vedtak om avkjøringstillatelse for bl.a. endret bruk av en eiendom før kommunen har tatt stilling til arealbruken etter plan- og bygningsloven. Viken fylkeskommune anser disse bestemmelsene/retningslinjene som uheldige og ikke i tråd med forvaltningspraksis etter plan- og bygningsloven. Viken gir ikke avkjøringstillatelse etter veiloven før saken er behandlet etter og plan- og bygningsloven, da veiloven er en teknisk lov og ikke en lov for offentlig planlegging. I saker etter plan- og bygningsloven, herunder bruksendringssaker og dispensasjoner, der det vil være nødvendig med avkjøringstillatelse ber vi kommunen om å sende søknaden til Viken for forhåndsuttalelse. Vi vil da kunne gi en foreløpig vurdering av mulighetene for å gi avkjøringstillatelse på vilkår dersom kommunen finner at arealbruken kan tillates. Vi anmoder kommunen om å endre kommuneplanens bestemmelser og retningslinjer, slik at det ikke forutsettes at veimyndigheten skal fatte vedtak om avkjørsel etter veiloven før arealbruken er avklart etter plan- og bygningsloven.

Kulturminner

Lunner kommune har nettopp vedtatt sin kulturminneplan og fylkeskommunen ser det som positivt at kommunen har tatt dette grepet med å velge ut og synliggjøre 27 viktige kulturminner og kulturmiljøer i kommunen. Kommunen har valgt å la tre kulturmiljøer representere de øvrige 130 lokalitetene med kulturminner fra forhistorisk tid, de øvrige 25 belyser seks temaer som forteller om viktige trekk ved Lunnens kulturhistorie. Dette er etter vår vurdering et godt grep. Viken fylkeskommune forutsetter at kulturminneplanen, vedtatt 15.10.2020, vil bli lagt til grunn for arbeidet med kommuneplanens arealdel når det gjelder kulturminner. Planen gir en oversikt over kulturminner som kommunen anser har høy verdi, men det er viktig at man i det videre planarbeidet er tydelige på hva som er vernet etter kulturminneloven (dvs. det som er fredet) og hva som er vernet etter plan og bygningsloven (dvs. det som er regulert til bevaring). Vi minner om at kommunale planer ikke overstyrer kulturminnelovens bestemmelser. Det bør derfor utarbeides en liste over de 27 kulturmiljøene i

Dette er en del av tiltakene i kulturminneplan. Lunner kommune vil foreslå hensynssoner for kommunens utvalgte kulturminner.

I tillegg er dette et utredningstema i konsekvensutredningen.

planprogrammet der det fremgår tydelig hvilke kulturminner/kulturmiljøer som er fredet og hvilke som er verneverdige (se vedlagt liste). Vi anbefaler at de 27 utvalgte objektene i kulturminneplanen legges inn i plankartet og sikres med hensynsone H_570 *Bevaring av kulturmiljø* med retningslinjer og bestemmelser i kommuneplanen. Hensynssonene må gjøres tilstrekkelig store til å gi kulturmiljøet et reelt vern. Dessuten må de fredede objektene (både automatisk fredete og vedtaksfredete) innenfor kulturmiljøene markeres med hensynsone H_730 *Båndlagt etter kulturminneloven*. Ut over felles retningslinjer for hensynssonene H_570 og bestemmelser for H_730, kan det også være påkrevet med spesielle retningslinjer for enkelte objekter, særlig slike som ikke er bygninger (objekter knyttet til samferdsel, skogbruk, industri m.m.). Det kan derfor være hensiktsmessig å nevne hensynssonene enkeltvis (H_570/1-27) i kommuneplanens bestemmelser. Alle kjente fredede kulturminner og alle hensynssoner H_570 bør avmerkes i kommuneplan-kartet. Dersom man heller velger å vise kulturminner i et eget temakart, som kan være fornuftig ut fra lesbarhet, er det viktig at dette kartet dateres og vedtaksfestes i kommune-styrets behandling av kommuneplanen. I mangel av en fylkeskommunal kulturminneplan for hele det nye fylket, viser Viken fylkeskommune også til nasjonale retningslinjer for ivaretagelse av kulturminner i planarbeidet i kommunene. På Riksantikvarens hjemmeside finner man bl.a. veilederen «Konsekvensutredning av kommuneplanens arealdel for tema kulturminner og kulturmiljøer» med nyttige føringer. Vi minner også om den nye stortingsmeldingen (St.meld. 16 [2019- 2020]: *Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold*) som særlig framhever framtidig vern av sammenhengende kulturmiljøer framfor vern av enkeltminner.

Naturmangfold og vannmiljø

Konsekvenser for naturmangfoldet må utredes i forbindelse med utarbeidelsen av arealplaner. Dersom kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, er det Lunner kommunes ansvar å sørge for ytterligere kunnskapsinnhenting. Som en del av vurderingen knyttet til å ta ut urealiserte byggeområder bør kommune vurdere kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold for disse områdene. Kommuneplanleggingen må

Lunner kommune mottok i 2020 en oppdatert rapport om tilstanden i vannforekomster i kommunen. Rapporten vil legges til grunn for konsekvensutredningen.

Vassdrag er utredningstema i konsekvensutredningen.

omfatte en helhetlig vurdering og behandling av vannressursene med hensyn til miljøtilstand og brukerinteresser. Kommunen må ha overordnede føringer om at det i videre planarbeid skal redegjøres for hvordan nye tiltak og inngrep kan påvirke miljøtilstanden til en vannforekomst, og at dette må veies opp mot miljømålet til vannforekomsten. I Regjeringens nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av regionale vannforvaltningsplaner, brev av 19.3.2019, står det at kommunens arealplanlegging er svært viktig for å nå målet om god tilstand i norsk vann.

Friluftsliv og fysisk aktivitet

Lunner kommune legger opp til en sentrumsutvikling og ønsker å prioritere friluftsliv og folkehelse, blant annet ved prioritering av gang og sykkelveier og grønne korridorer. Dette er i tråd med sentrale retningslinjer. Det er viktig at de ulike boligområdene knyttes til sentrumsfunksjoner, skoler og idrettsarenaer med bilfrie traseer. Det bør også prioriteres å sette av eller frigjøre arealer til trivelige naturnære møteplasser i der folk bor, samt der hvor sentrumsfunksjoner planlegges, på Lunner, Roa, Grua og Harestua. På Harestua planlegges det et Friluftshus/Aktivitetshus. Det er viktig at man fra denne sentrumsfunksjonen får en sikker og naturlig adkomst til Harestuvannet og Piperveien/Lysløypa. Adkomsten til Harestuvannet fra nord dreneres naturlig langs Hadelandsveien. Mest persontrafikk er det fram til Gråmerra og Bøhrentangen. Lunner kommune har hatt en økende bygging av hytter ved Mylla og ellers økende dagturtilstrømming til Mylla, Brovoll og Harestuvannet, sommer som vinter. Denne økede tilstrømmingen gir kommunen utfordringer i form av parkering og tilrettelegging. I arbeidet med arealplaner bør best mulig

Vurderinger etter naturmangfoldloven §§ 8-12 skal gjøres for alle utbyggingsområder. I tillegg skal vurderinger etter naturmangfoldloven § 59 om utvalgte naturtyper gjøres. For Lunner kommune er det spesielt kalksjøene nord i kommunen som dette gjelder. Alle innspill som drenerer til Vigga, må vurderes etter § 59 siden Jarenvannet er utvalgt naturtype. Vannforvaltning og oppfølging av de vedtatte vannforvaltningsplanene jobber vi kontinuerlig med i Vannområde Leira-Nitelva og Vannområde Randsfjorden. Ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst skal vurderes etter § 12 i vannforskriften.

Lunner kommune deltar i prosjektet Friluftslivets ferdselsårer, og er nå i fase 1 av prosjektet. Det vil søkes om fase 2 når fase 1 er avsluttet.

Tidligere kommunedelplan som ivaretok kultur og frivillighet er erstattet av temaplaner. Det er vedtatt en ny temaplan for frivillighet. Det skal i tillegg utarbeides en plan for kultur. Prioriteringsliste for spillemidler behandles som egen sak. Kommunen samarbeider med frivilligheten flere steder, bla. ved realisering av turveier langs Harestuvannet.

I reguleringsplaner hvor sentrum inngår avsettes det arealer til møteplasser. Av den grunn er Lunner kommune i ferd med å etablere flere torg.

Lunner kommune avsetter plass til friområder i nye

<p>beslutningsgrunnlag tilstrebes. Lunner anbefales å legge en plan for Kartlegging og verdsetting av friluftsområder og delta på prosjektet Friluftslivets Ferdelsårer, begge statlige satsinger ledet av Miljødirektoratet. I mottatte forslag til planprogrammet for kommuneplanens arealdel er ikke plan for arealer for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet nevnt. Det vil naturlig være en kobling mellom anleggsønsker i kommunedelplan for idrett, friluftsliv og idrett og arealplanen. Det synes som Lunner kommune ikke har en slik kommunedelplan på sine hjemmesider.</p>	<p>reguleringsplaner.</p>
<p>Se vedlegg: Liste over fredete og verneverdige kulturminner som skal kartfestes Oversikt over vernestatus og hensynssoner til de 27 kulturmiljøene i kulturminneplan for Lunner til kommuneplanens arealdel Tabell 1. Hensynssone d) H730 – Båndlagt etter kulturminneloven – Fredete kulturminner/-kulturmiljøer Tabell 2. Hensynssone c) H570 – Bevaring av kulturmiljø – sikrer miljøet omkring fredete og verneverdige kulturminner</p>	<p>Vedlagt</p>

Høringsuttalelse Ragnar Kjørven, 18.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

<p>I høringsutkastet er Harestua definert som tettsted; 2,0 km i utstrekning fra krysset Hadelandsvegen/Elvefaret og ellers avgrenset av markagrensa. Slik jeg da forstår det, strekker tettstedet seg fra «Vekta» i sør til Viubråtan i nord. Det framgår at stedet skal videreutvikles med sentrumsområder og fortattede boligområder.</p>	<p>Utstrekningen av Harestua tettsted er satt til 2 km for å inkludere områder som allerede er satt av til framtidig bebyggelse i kommuneplanen. Dette inkluderer bla. Viubråtan, Monserudvika og Vestbygda.</p>
<p>Jeg mener det ikke må legges opp til fortetting i de eksisterende boligområdene. Dette er i hovedsak gamle byggefelt; det eldste er vel mellom 50 og 60 år. Antall biler per husstand har økt kraftig siden feltene ble etablert. Folk har bil hengere i større grad enn før, og etterhvert begynner det å komme en del bobiler. Trafikken på veiene har økt betydelig, og det ser ut til at en del beboere har problemer med å få parkert på egen tomt. Dette har ført til at det nå parkeres langs veier, i veikryss og på snuplasser. De smale og til dels bratte veiene er ikke utformet for dagens trafikk. Vinterstid er det rett og slett farefullt. Fortetting vil</p>	<p>Det er så langt ikke foreslått fortetting av eksisterende boligområder, ut over vedtatte reguleringsplaner.</p>

<p>nærområde, og dermed redusere behovet for lange handelsreiser. Det er viktig at kommunen planlegger for en kompakt utvikling innenfor tydelige sentrums- og tettstedsgrensninger og forhindrer spredt utbygging som bygger opp under økt behov for bruk av privatbil. Å oppfylle nasjonale mål og forventninger til samordnet areal, transport, og boligplanlegging er en sentral del for å lykkes i å nå bærekraftmålene som satt av FN.</p> <p>Kompakt byutvikling og forholdet til riksvegnettet Statens vegvesen har særlige interesser tilknyttet riksvegnettet i kommunen. Handel og næringsarealer langs E6 skal følge regionale planer for samordnet areal og transport. Vi minner også om byggegrense til riksveg.</p> <p>Det er viktig at Lunner kommune fastsetter og opprettholder bruken av egne tettstedsgrensninger. Det er viktig at en kompakt areal- og transportarealstrategi følges i kommunale arealvedtak, samt at nye boliger primært plasseres innenfor tettstedsgrensene. Det er positivt at kommunen vurderer tilbakeføring av urealiserte planreserver av boliger og fritidsboliger til LNF-formål. En kompakt arealstrategi bør innebære et kritisk blikk på eksisterende planer som kan være foreldet og i konflikt med nasjonale målsettinger om kompakt by- og tettstedsutvikling med lave transportbehov.</p>	<p>Lunner kommune er ikke berørt av E6, men har E16 og Rv4 innenfor kommunens grenser.</p> <p>Lunner kommune har byttet fylke fra Oppland til Viken. Areal og transportplan for Akershus omfatter ikke Lunner, og Viken har uttalt at Lunner kommune ikke vil holdes til planer vedtatt av Oppland fylkeskommune. Lunner har likevel blitt oppfordret til å skue til slike planer for Akershus frem til Viken har utarbeidet planer som omfatter Lunner kommune.</p> <p>Tas til orientering</p>

Høringsuttalelse Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), 16.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

<p>Flom, erosjon, skred og overvann God arealplanlegging er det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom, overvann, erosjon og skred. Pågående klimaendringer vil øke risikoen for disse faretypene. Pbl setter tydelige krav til</p>	<p>ROS skal oppdateres i forbindelse med revisjonsarbeidet, og skal ivareta dette.</p>
---	--

<p>sikkerhet mot naturfare og sikker byggegrunn ved planlegging og utbygging, og byggt teknisk forskrift (TEK17) kapittel 7 utdyper dette i forhold til flom-, erosjon- og skredfare. På kommuneplannivå er det viktig å markere kartlagte fare- og aktsomhetsområder, samt identifisere eventuelle nye aktsomhetsområder for flom og skred og markere de som hensynssoner med tilhørende bestemmelser. Dette hører naturlig hjemme i en risiko- og sårbarhetsanalyse.</p>	
<p>Vi ser positivt på at kommunen skal utarbeide en overvannsplan for kommunen. Mer utbygging i nedbørfeltet gir økt andel tette flater. Dette bidrar til raskere avrenning og større mengder vann på terrengoverflaten (overvann). Økningen kan føre til oversvømmelser i byggeområdene og flom i vassdragene. ... Økosystem som eks. flomskog, myrer og våtmarker har en flomdempende funksjon som bør bevares i størst mulig grad... Klimaendringenes påvirkning på avrenningen i byggeområdene må også avklares. Dette må gjøres tidlig i planprosessen slik at det blir satt av tilstrekkelig areal før bygninger og infrastruktur planlegges. Se ellers informasjon om overvann på www.nve.no/hydrologi/urbanhydrologi.</p> <p>... Kommunen bør kartlegge dagens tilstand mht avrenning og flomfare inkludert i vassdrag, i byggesonen for å sikre helhetlig forvaltning av vannets kretsløp med nødvendig infrastruktur... Kommuneplanens arealdel bør sette av sammenhengende areal til trygg bortledning av større vannmengder... Kommuneplanen bør suppleres med bestemmelser som sikrer at arealene som skal håndtere overvann, opprettholder sin funksjon over tid. Resipientens tåleevne over tid bør også sikres.</p>	<p>Tas til orientering</p> <p>Ivaretas av kommunal overvannsplan og oppfølging i den enkelte reguleringsplan.</p>
<p>Vi anbefaler at det utarbeides generelle bestemmelser til planen som:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Sikrer at anbefalinger om klimatilpasning og naturbaserte løsninger blir lagt til grunn i detaljplan og byggesak. * Sikre tilgjengelige arealer for fordrøyning og trygg bortledning (hovedanlegg for overvann) til resipient. * Sikrer at infiltrasjon, fordrøyning og trygg bortledning til hovedflomveier for overvann blir ivaretatt i detaljplan og byggesak (tre-trinnsstrategien) på den enkelte tomt. * Sikrer at overvannssystemet etableres, driftes og 	<p>Ivaretas av overvannsplan.</p>

vedlikeholdes over tid, for eksempel gjennom utbyggingsavtaler (krever reguleringsplan)	
<p>Vassdrag- og grunnvannstiltak Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. Hvis det er behov for at NVE gjør en konsesjonspliktutredning av vassdragstiltak i planen, så ber vi om at dette kommer klart frem av oversendelsesbrev. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen.</p> <p>Verna vassdrag Lunner kommune ligger innen nedbørfeltet til de verna Osloomkvassdragene og Leira vassdraget. I planprogrammet beskrives byggeforbud langs vassdrag som et silingskriterium for innspill til nye områder i arealdelen. NVE er enig i at dette er et viktig kriterium for vurdering av nye utbyggingsområder og minner om at vassdragsvernet gjelder for vassdragsbeltet, dvs. hovedelver, sideelver, større bekker, sjøer og tjern og et område på inntil 100 meters bredde langs sidene av disse. Vernet gjelder også andre deler av nedbørfeltet som det er faglig dokumentert at har betydning for vassdragets verneverdi. Finn verneplanen til vassdraget på https://www.nve.no/vann-vassdrag-ogmiljo/verneplan-for-vassdrag/</p>	<p>Tas til orientering</p> <p>Dette vernet er mot kraftutbygging. Dette er ikke en aktuell problemstilling i Lunner kommune. Ivaretagelse av vassdragsbelter og vassdragsnatur er et utredningstema i konsekvensutredningen og blir ivaretatt i det ordinære planarbeidet.</p>
<p>Energianlegg Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Planen må derfor ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Eksisterende og vedtatte større høyspenningsanlegg og transformatorstasjoner skal avsettes som hensynssoner med tilhørende bestemmelser. Reguleringsmagasin bør markeres som hensynssone båndlagt etter vassdragslovgivningen. Hvis planen kommer i berøring med energiinteresser, bør berørte energiselskap involveres tidlig.</p>	<p>Ivaretatt</p>

Høringsuttalelse Fylkesmannen for Oslo og Viken, 8.11.2020 (utdrag, se vedlegg):

Vi ser det som positivt at Lunner kommune	Tas til orientering
---	---------------------

<p>baserer planprogram på Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 og FNs bærekraftsmål, og at disse vil bli satt i fokus ved utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel.</p> <p>Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt 26. mars 2020, dens mål, øvrige strategier og arealstrategi legger føringer for kommuneplanenes arealdel.</p> <p>Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging Vi ser på det som svært positivt at kommunen ønsker å tilbakeføre urealiserte arealer for byggeformål i kommuneplanen til områder med landbruk-, natur- og friliftsformål... Dette vil være i tråd med statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR-BATP) der planlegging skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet. Dette oppnås ved å fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, der transportbehovet blir redusert og det blir tilrettelagt for klima- og miljøvennlige transportformer. Kommunene skal drive arealplanlegging som reduserer klimagassutslipp og tilrettelegger for økt bruk av gange, sykkel og kollektiv som transportform...</p>	<p>Tas til orientering</p>
<p>Naturmangfold</p> <p>... Det er derfor positivt at kommune skriver i vedtatt planstrategi at «Lunner kommune skal bla. vurdere behovet for kartlegging av naturverdier for eventuelle nye områder som spilles inn i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel».</p> <p>Som en del av vurderingen knyttet til å ta ut urealiserte byggeområder bør kommune vurdere kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold for disse områdene.</p> <p>Eksisterende urealiserte byggeområder som er i konflikt med naturverdier av nasjonal eller vesentlig regional betydning, bør etter vårt syn endres til LNF.</p> <p>Samfunnssikkerhet og klimatilpasning</p> <p>Kommunen har en viktig rolle som lokal beredskapsmyndighet og som samfunnsutvikler for trygge og robuste samfunn. Som planmyndighet har Lunner</p>	<p>Lunner kommune deltar i en naturmangfoldkartlegging i regi av Miljødirektoratet, hvor Lunner kommune har spilt inn behov for kartlegging av naturverdier i aktuelle deler av kommunen. Resultatet av denne kartleggingen vil bli vedlagt konsekvensutredningen av aktuelle byggeområder. I denne sammenheng er det også aktuelt å se på eksisterende områder satt av til byggeformål i kommuneplanen, med hensikt å tilbakeføre arealer til LNF.</p> <p>Det er planlagt å oppdatere Risiko og sårbarhetsanalysen (ROS) for kommuneplanens arealdel i forbindelse med revisjonsarbeidet. Kommunens helhetlige ROS er en</p>

<p>ansvar for å fremme samfunnssikkerhet, samt forebygge risiko. I kommuneplanens arealdel må hovedtrekkene i samfunnsutviklingen og arealdisponeringen beskrives, og det må være en oversikt over de samfunnssikkerhetsmessige utfordringene, både generelt og knytte til enkelte byggeområder...</p> <p>... Vi ønsker å påpeke viktigheten av koplingen mellom kommunens helhetlige ROS og ROS-analyser som skal utarbeides med hjemmel i plan- og bygningsloven. Dette er et viktig moment for det helhetlige og systematiske arbeidet med samfunnssikkerhet som forskrift om kommunal beredskapsplikt stiller krav til...</p>	<p>del av grunnlaget for dette.</p>
<p>Vannforvaltning Kommuneplanleggingen må omfatte en helhetlig vurdering og behandling av vannressursene med hensyn til miljøtilstand og brukerinteresser...</p> <p>Ifølge forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og minst god kjemisk tilstand... Det betyr at kommunen i sin arealplanlegging skal ta nødvendige hensyn til vannmiljøet og de miljømålene som er fastsatt. Nærmere halvparten av vannforekomstene som berører Lunner kommune, oppnår ikke miljømålene... Kommunen må ha overordnede føringer om at det i videre planarbeid skal redegjøres for hvordan nye tiltak og inngrep kan påvirke miljøtilstanden til en vannforekomst, og at dette må veies opp mot miljømålet til vannforekomsten...</p> <p>... Vi viser også til veileder fra NVE. Kommunen bør også ved denne rulleringen av arealdelen benytte plan- og bygningslovens mulighet til å fastsette bestemmelser for å sikre eller opprettholde kantvegetasjon langs vassdragene, jfr. pbl § 11-11 nr. 5.</p>	<p>Lunner kommune mottok i 2020 en oppdatert rapport om tilstanden i vannforekomster i kommunen. Rapporten vil legges til grunn for konsekvensutredningen.</p> <p>Vassdrag er utredningstema.</p> <p>Det å fastsette bestemmelser for å sikre og ivareta kantvegetasjon langs vassdrag må vurderes i planarbeidet.</p> <p>Se kommentar om vannforvaltning over.</p>
<p>Avløp og forurensning Klimaendringer, arealendringer og befolkningsvekst øker belastningen på avløpsinfrastrukturen. Nye utbygginger må ikke skje i områder uten tilstrekkelig</p>	<p>Avløpsinfrastruktur inkluderes som egen utredningstema.</p>

<p>avløpskapasitet. Det er viktig at kommunen legger den maksimale planlagte belastningen til grunn, og vurderer alle potensielle resipienter og grunnforhold, slik at man kan planlegge for en helhetlig avløpsløsning for nye områder...</p> <p>På denne bakgrunnen er det viktig at forslaget til planprogram omtaler avløpsinfrastruktur som et utredningstema, ikke bare med hensyn til mulighetene for tilkobling til offentlig nett, men også ut fra kapasitet på ledningsnett og renseanlegg...</p>	
<p>Overvannshåndtering</p> <p>Vi oppfordrer kommunene til å utarbeide overvannsplaner. Klimaendringer og arealendringer fører til utfordringer for vannmiljøet i form av økte mengder overvann og fremmedvann til avløpsanlegg, økt erosjon og behov for forebyggende og avbøtende tiltak. Samfunnsdelen fastsetter at det skal utarbeides en overvannsplan med krav for behandling av overvann i reguleringsplaner. Vi anbefaler at også arealdelen gjennom planbestemmelser og retningslinjer fastsetter overordnede krav og prinsipper for lokal overvannshåndtering i videre arealplanlegging og byggesaksbehandling...</p> <p>Helse</p> <p>Ifølge kommunens planstrategi har det blitt utarbeidet en oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen som krevd i Lov om folkehelsearbeid § 5, i tillegg til folkehelseprofilen. Viken ikke se at dette dokumentet gjenspeiles i planprogrammet. I høringsutkastet står det at kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting. Kommunen etablerte, i forbindelse med planstrategien, en tverrfaglig sammensatt folkehelsegruppe. Folkehelse skal vurderes i alle planer. Dette støttes av oss da folkehelse er en del av alle planer og alle deler av kommunens tjenester og områder.</p> <p>... Utvikling av de mindre tettstedene må skje med utgangspunkt i sosial- og teknisk infrastruktur og ut fra overordnede samfunns mål.</p> <p>Utfordringer knyttet til fortetting kan løses</p>	<p>Dette er en planlagt del av revisjonsarbeidet.</p> <p>Det legges til grunn at arbeidet med kommuneplanens arealdel følger opp gjeldende samfunnsdel og planstrategien. Folkehelseprofilen inngår i planstrategien og er dermed en del av planverket som skal følges opp i revisjonsarbeidet. Folkehelsegruppa vil bli inkludert i planarbeidet.</p> <p>Utredningstema friluftsliv og rekreasjon er en del av konsekvensutredningen.</p>

<p>gjennom helsefremmende tiltak der det legges vekt på trygghet, sosiale møteplasser og tilgang til grønne områder for fysisk aktivitet, lek og rekreasjon. God arealplanlegging er viktig for å ivareta dette. Vi viser her også til retningslinjene for behandling av støy (T-1442/2016) og luftkvalitet (T-1520/2012) i arealplanlegging.</p>	
<p>Universell utforming og boligsosiale hensyn Lunner kommune har valgt å fokusere på noen utvalgte bærekraftsmål, blant annet god helse og mindre ulikhet. Arealplanleggingen må bidra til å motvirke og forebygge utenforskap og ulikheter i helse, oppvekst og levekår. Universell utforming og et integrerende samfunn for alle er viktig. Dette innebærer at kommunen i sitt arbeid med arealdelen må vurdere om universell utforming er ivaretatt. Dette innebærer fysiske hindringer, språk, syn, hørsel, miljøhemming, bevegelighet og psykisk helse. All arealbruk skal i hovedsak være slik at områder og bebyggelse kan brukes av alle i så stor utstrekning som mulig, jf. pbl § 11-9... Vi etterlyser at folkehelseprofil og -oversikt gjenspeiler seg i planprogrammet for å vise statistikk over befolkningsutvikling, levekårsdata, bosettingsstruktur, behovsindeks for omsorg og pleie. Planprogrammet for arealdelen gir liten informasjon om behovene kommunen har fremover for blant annet ulike typer boliger, herunder boliger for vanskeligstilte, helseinstitusjoner etc. Vi vil legge vekt på at kommunen gjennom tilrettelegging for tilstrekkelig og variert boligbygging også bidrar til å fremskaffe boliger til vanskeligstilte grupper. Det boligsosiale arbeidet bør ses i sammenheng med den generelle boligpolitikken og by- og tettstedsutviklingen. Samhandling på områder som helhetlig planarbeid, boligutvikling og boligsosialt arbeid kan gi et bedre boligtilbud for vanskeligstilte og redusere fremtidige utfordringer. Vi viser i denne sammenheng til den nasjonale strategien «Bolig for velferd» (2014-2020).</p>	<p>Lunner kommune har nylig vedtatt Boligpolitisk plan. Her inkluderes blant annet Handikapforbundets veileder for tilgjengelighet. Videre er krav til universell utforming knyttet til TEK og innarbeides i reguleringsplaner.</p> <p>De etterlyste dataene og statistikk framgår av vedtatt planstrategi. Boligbehov og dekning av boliger til vanskeligstilte grupper er behandlet i Boligpolitisk plan, som gir føringer for revisjonen av kommuneplanen arealdel. I tillegg står boligtypeprogram som utredningstema for revisjonsarbeidet.</p> <p>Lunner kommune har en boligstiftelse som har formål om å sørge for boliger til vanskeligstilte.</p> <p>Ivaretas av boligpolitisk plan, som er en del av planverket i Lunner kommune.</p> <p>Behov for helseinstitusjoner er en naturlig del av strategiplan for Helse og mestring.</p>
<p>Barn og unge, medvirkning og levekår Viser til rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen av 20</p>	<p>Barnas representant er med i folkehelsegruppa, og vil bli inkludert i planarbeidet. Plass til</p>

<p>fortetning rundt jernbanestasjoner ikke går på bekostning av fremkommelighet til/fra stasjonene. Det gjelder stasjonene som per i dag betjenes av persontog på fast basis, dvs. Harestua, Grua, Roa og Lunner, samt Stryken som betjenes av persontog i perioder av året. Det er viktig at tilgjengeligheten for buss i avvikssituasjoner ikke reduseres og vi ber om at kommunen tar hensyn til dette ved vurdering av arealinns spill langs tilkomstvegene. Dette er spesielt viktig ved Roa stasjon som oftest benyttes til overgang mellom buss og tog ved arbeider på strekningen nord for Roa.</p>	
<p>Sikringsone i tunneler og kulverter ... Vi krever derfor at det i kommuneplanforslaget innarbeides en hensynssone for restriksjoner rundt jernbanetunneler i tråd med plan- og bygningsloven § 11-8 a). Hensynssonen bør ha en bredde på 30 m på hver side av spormid i tunnelen jf. virkeområde etter jernbanelovens § 10. Vi gjør oppmerksom på at byggeforbudssonen gjelder både i horisontal- og vertikalplanet. Det bør videre fastsettes en bestemmelse knyttet til hensynssonen som sikrer at det ikke tillates bygge- og anleggstiltak som kan skade tunnelen og at alle saker skal forelegges jernbanemyndigheten. Forbud mot nye planoverganger/økt bruk av eksisterende Planoverganger er det største risikomomentet i jernbanesystemet. Bane NOR aksepterer ikke etablering av nye planoverganger eller utvidet bruk av eksisterende planoverganger som følge av endret arealbruk. Vi gjør oppmerksom på at trafikkøkning over planoverganger alltid må vurderes ifm. nye utbyggingsområder i kommunen.</p>	<p>Tas til orientering.</p> <p>Lunner kommune har flere planoverganger, hvorav 4 har boligbebyggelse som avhenger av krysningen. 2 av planovergangene er enkeltbygg, mens to av disse er større grender. De to sistnevnte er sikret med bom og signalanlegg.</p> <p>Lunner kommune vil foreslå å ikke tillate nye byggetomter/byggeområder som er avhengig av usikret kryssing av jernbanen.</p> <p>Forutsatt at BaneNOR medvirker i et slikt initiativ vil Lunner kommune vurdere sannering av planoverganger, inkludert kulvert mellom Bjørgeseter og Rundelen stasjon. Et slikt tiltak vil potensielt kunne medføre stengning av begge planovergangene med tilknyttede grender.</p>
<p>Naturfare Vi er opptatt av å sikre jernbaneinfrastrukturen mot økt fare for flom-, erosjons-, setning- og/eller skredfare. Vi forventer at dette hensynet ivaretas gjennom planbestemmelser knyttet til krav om geoteknisk vurderinger, overvannshåndtering og klimatilpasning for nye utbyggingsområder langs jernbanen.</p>	<p>Tas til orientering</p>

<p>Søknadsplikt etter jernbanelovens § 10</p> <p>Vi minner om jernbanelovens § 10 som fastsetter at alle byggetiltak innen 30 meter regnet fra nærmeste spors midtlinje krever tillatelse fra Bane NOR uansett om det foreligger reguleringsplan med annen byggegrense. Under behandling av søknaden om tillatelse etter jernbaneloven § 10 skal Bane NOR vurdere ytterligere om hensynet til jernbanesikkerheten, jernbanens uforstyrrede drift, behovet for inspeksjon og vedlikehold mm. er ivaretatt og stille evt. supplerende vilkår. Bane NOR har en rekke krav til planlegging i nærheten av jernbanen. Informasjon om disse finnes i vår veileder for nasjonale interesser i arealplanlegging: https://www.banenor.no/Om-oss/sikkerhet2/Veileder-for-god-planlegging/. Hvis det er behov for samråd med Bane NOR (jf. vår veileder) eller konkrete spørsmål der det er behov for avklaring, ta kontakt med saksbehandler så tidlig som mulig.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<p>Høringsuttalelse Hugo Hallum, 27.10.2020 (utdrag, se vedlegg):</p>	
<p>Straks etter at jeg ble kjent med utredningen av saken om «Hytter i Lunner» som endte som kommunestyresak 45/20, tok jeg kontakt med saksbehandler og ga uttrykk for at jeg sjelden hadde lest en slik analytisk og grundig utredning. Jeg mener selv at jeg har noen forutsetninger for å gjøre slike vurderinger.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<p>Med utgangspunkt i ovennevnte utredning vedtok kommunestyret i sitt møte 18.juni 2020 et vedtak som har fått stor positiv oppmerksomhet i ulike deler av landet. Kommunestyret vedtok blant annet at «I forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel skal det ikke inviteres til innspill på nye områder for fritidsformål i Lunner». Her har planutvalget, formannskapet og til slutt kommunestyret i forkant av arbeidet med rullering av arealplanen slått fast at nye områder skal siles bort før en starter konkretiseringen av arbeidet med områder for fritidsbebyggelse. Nye områder er områder som i dag blant annet har planstatus som LNF-områder. Under prosessen, og henvendelser i etterkant, viser at det var stor støtte blant fastboende, hyttefolk, organisasjoner og bønder til kommunestyrets vedtak.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<p>Det er flere forhold som bør trekkes fram i kommunestyrets tidligere vedtak i sak 45/20:</p>	<p>Tas til orientering</p>

<p>☒ Kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og ulike «temaplaner» som landbruksplan og kulturminneplan hang nå sammen.</p> <p>☒ Kommunestyret la føringer i forkant av arealplanens detaljutforming. Føringer som var trygt forankret i kommuneplanens samfunnsdel som kommunens strategiske styringsdokument.</p> <p>☒ Kommunestyret tok både formelle henvendelser og signaler fra befolkningen på alvor og således også politisk lederansvar.</p> <p>☒ Og ikke minst; Kommunestyret gjorde et betydelig miljømessig grep gjennom vedtaket. Etter vedtaket i sak 45/20 stod den store utfordringen igjen. Litt stilisert kan en si at skissen av en politikk om blant annet ikke å åpne nye områder for hyttebygging var vedtatt. Innspill fra viktige grupper var vurdert. Beslutningen var tatt. Realiseringen lokalt gjenstod.</p>	
<p>Det var med stor undring jeg leste at kommunestyret under sak 64/20 opphevet vedtak som det kort tid i forveien gjorde under sak 45/20. Nå inviterer kommunestyret til innspill på nye områder for fritidsformål. Det er altså det motsatte av hva det var enighet om kort tid i forveien, gjennom vedtaket i sak 45/20 , formulert som «I forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel skal det ikke inviteres til innspill på nye områder for fritidsformål i Lunner». Nå er det ikke overraskende at en kommune praktiserer «et vedtak gjelder til det er gjort en nytt vedtak». Det er gjort flere slike endringsvedtak i Lunner.</p>	<p>Det er fortsatt begrensninger på å åpne for nye områder til fritidsformål. Det forutsettes at planreserven ikke økes, som innebærer at man må lykkes med å ta ut andre områder før man skal vurdere å legge inn nye arealer til fritidsformål.</p>

Prosess for behandling av innspill til endret arealbruk

I forbindelse med høringen er det kommet en rekke innspill til arealbruk. Det er planlagt å sende en egen invitasjon til slike innspill, som vil bli presentert i politisk sak om siling av arealinnspill. De innkommende forslagene vil bli besvart med oppfordring om å svare ut skjema med opplysninger om arealinnspill. Dette er viktig for å gi alle innspillshaverne samme mulighet til å opplyse om sitt innspill.

Vurdering/Drøfting:

Det har kommet mange høringsinnspill til saken. Særlig innspill fra regionale og statlige myndigheter vektlegger statlige planretningslinjer og konsentrert arealplanlegging som styrende prinsipp for revisjonen. Innspillene fra regionale og statlige myndigheter vil legges til grunn for planarbeidet, og skal ivaretas i de vurderingene som gjøres.

Høringsuttalelsene fra regionale og statlige myndigheter medfører ikke vesentlig endringer

av planprogrammet, men løfter avløpsinfrastrukturen som utredningstema til konsekvensutredningen. Videre etterlyses folkehelseprofil og profil for demografiutvikling. Disse hentes fra planstrategien og vedlegges planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Personer som har sendt inn arealinnspill vil få anledning til å supplere sine innspill med «opplysninger om arealinnspill», slik at alle får samme anledning til å opplyse om sine initiativer. Det vil sendes en generell invitasjon til arealinnspill, og fremmes egen silingssak etter en høringsperiode. Her vil det gjennomføres en politisk prioritering av arealinnspillene.

Konklusjon med begrunnelse:

I medhold av PBL § 11-13 fastsettes Planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel med følgende endringer:

Det legges en begrensning på vekst i tun-struktur ihht. Areal og transportplan for Akershus, på 10 – 20 prosent av nye boenheter.

Nye utredningstemaer
Kapasitet i avløpsinfrastruktur

Vedlegg til planprogrammet.
Folkehelse rapport og folkehelseprofil fra Planstrategien vedlegges planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Vedlegg:

NVEs innspill til varsel om oppstart og høring av planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel - Lunner kommune

FMOA - Innspill til varsel om oppstart av planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel 2020 - 2040

SVV - Uttalelse til planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel - Varsel om oppstart, høring og offentlig ettersyn

Ragnar Kjørven - Innspill/kommentarer - Kommuneplanens arealdel 2020 -2040 - Planprogram og høringsutkast

Viken fylkeskommune - Uttalelse til planprogram for kommuneplanens arealdel 2020-2040

Vdl. Vi i Viken - Kunnskapsgrunnlag regional planstrategi Viken

Vdl. Helseoversiktsgruppe 17.07.19 Lunner 2019 kommunestatistikk

Vdl. FHI - 2019 Folkehelseprofil Lunner

Grua invest AS - Innspill - Planprogrammet for arealplan

Ljff til planprogrammet for kommuneplanens arealdel

Grua utviklingsforum gruppe for forskjønnning og bevaring (GU-FBV)- Innspill til planprogrammet for kommuneplanens arealdel

Grua utviklingsforum gruppe for forskjønnning og bevaring (GU-FBV)- Planprogramkopi med høringsinnspill fra GU-FBV (gule snakkebobler i tekst)

Grua utviklingsforum LK kommuneplanens Areal del 2020-2040 innspill 22.11.20

Naturvernforbundet Planprogram kommuneplanens arealdel i Lunner

Elin Børrud Høringsuttalelse til Planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel

Inger Johanne Wiese - Opprop 22.11.2020

Inger Johanne Wiese - Underskrivere på opprop vedr Mylla pr 22.11.2020

Direktoratet for mineralforvaltning Uttalelse til varsel om planoppstart og høring av planprogram - revisjon av kommuneplanens arealdel for Lunner kommune

Hugo Hallum Høringsuttalelse til planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel

Saksframlegg - Planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel 2020-2040 -

Offentlig ettersyn

Forslag til planprogram